

ตัวชี้วัด

ส2.1 ม.4/ 5 วิเคราะห์ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์
วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากล

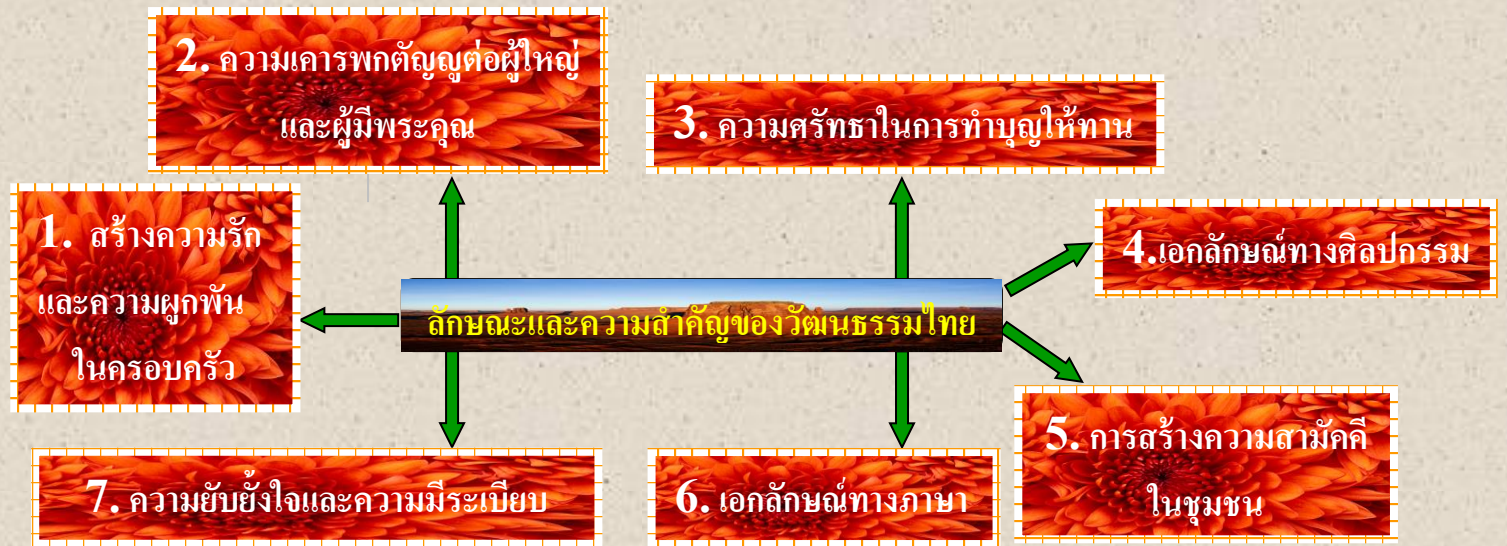
1. ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

หมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ที่มนุษย์สร้างขึ้นในแต่ละสังคม
ซึ่งแต่ละสังคมจะต้องมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป

แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. **วัตถุธรรม** เป็นวัฒนธรรมทางด้านสิ่งประดิษฐ์ที่มองเห็นและสัมผัสได้ เช่น .....
2. **สหธรรม** เป็นวัฒนธรรมทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและปลอดภัย
รวมทั้งระเบียบมารยาทที่ใช้ติดต่อภายในสังคม เช่น .....
3. **เนติธรรม** เป็นวัฒนธรรมทางกฎหมาย ใช้ในการบังคับและควบคุมพฤติกรรมของ
สมาชิกในสังคม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เช่น .....
4. **คติธรรม** เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักการดำเนินชีวิตซึ่งได้มาจากหลักธรรมทาง
ศาสนา เช่น .....

2. ลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

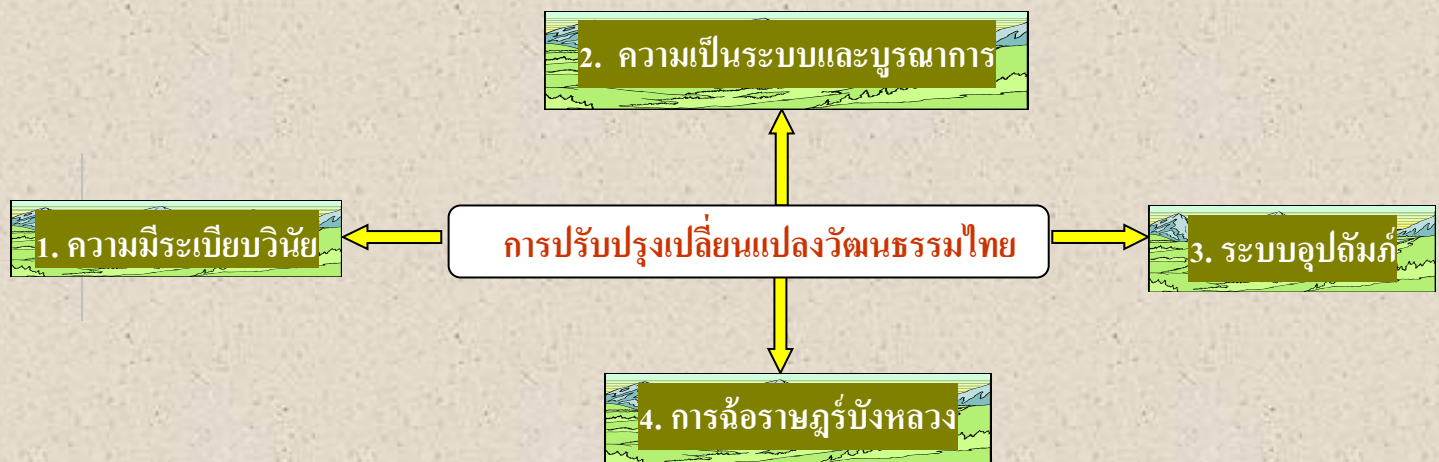
สรุปความรู้ ดังนี้

วัฒนธรรมไทยมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งมีทั้งความสอดคล้องและแตกต่างกันกับวัฒนธรรมของต่างชาติอันเป็นวัฒนธรรมสากล ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงควรวางวิธีรับและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมสากลเพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยไว้ชั่วลูกหลาน

3. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไทยไทย

1. วัฒนธรรมไทยก่อน พ.ศ. 2475 มีสถาบันหลัก คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัวและสถาบันชุมชนท้องถิ่น
2. วัฒนธรรมไทยหลัง พ.ศ. 2475 มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเป็นไทย ได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัวสถาบันชุมชนท้องถิ่น ระบบการศึกษา ระบบการเมืองและเศรษฐกิจ
3. วัฒนธรรมไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเป็นไทย ได้แก่ โลกาภิวัตน์ ตลาดเสรี เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมวลชน การเมืองระหว่างประเทศ วัฒนธรรมต่างชาติ อาชญากรข้ามชาติ ความรู้และเทคโนโลยีและทุนนิยมเสรี

สรุปความรู้ ดังนี้

วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่คนในสังคมยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมา จนกลายเป็นมรดกทางสังคม แต่เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ดังนั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัฒนธรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ย่อมจะเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้

4. แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ความสำคัญในการอนุรักษ์ตามรัฐธรรมนูญ

1. รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน ปกป้องจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

2. ชุมชนท้องถิ่นมีสิทธิฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการบำรุงวัฒนธรรมท้องถิ่น

การดำเนินการในลักษณะต่างๆ

1. ส่งเสริมให้ดำรงและมีการพัฒนา

2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนา

3. สร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญ

4. ปฏิบัติตนตามกรอบที่ตีงามของวัฒนธรรมไทย

5. เผยแพร่วัฒนธรรมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

6. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและภูมิปัญญา กับต่างชาติ

7. วางมาตรการให้ประสานงานระหว่างรัฐกับเอกชน

5. ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล

6. วิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

1. การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
2. การทำให้เกิดความสมดุล
3. การคัดสรรและสร้างสรรค์
4. การเข้าสู่โลกแห่งอนาคต
5. การเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา

ลักษณะของวัฒนธรรมสากล ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มีอยู่ในทุกสังคม

1. ภาษา
2. ระบบครอบครัว
3. ศาสนา
4. ระบบเศรษฐกิจ
5. ความรู้

✘ การเลือกรับวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์ ได้แก่อะไรบ้าง

(ระบบกฎหมายและการศาล ระบบการเงินการคลัง การชลประทาน การสาธารณสุขโลก)

✘ การรับวัฒนธรรมของศาสนาพราหมณ์ ได้แก่อะไรบ้าง

(ประเพณีการเกิด การขึ้นบ้านใหม่ การแต่งงาน การตาย)

✘ วัฒนธรรมไทยใดบ้าง ที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมจีน

(เทศกาลไหว้บารพบุรุษ เทศกาลไหว้พระจันทร์ เทศกาลกินเจ)

